

Franckesche Stiftungen zu Halle

**Joh. Andr. Qvenstedii, SS. Theol. D. & Prof. Publ. Ordin. in
Acad. Witteberg, Ethica Pastorum, & Instructio Cathedralis,
sive Monita, Omnibus ac ...**

Quenstedt, Johann Andreas

Wittebergæ, 1708

VD18 13565508

CXXI. Auditorum paucitate aut vilitate non turbetur, nec propter illam fiat remissior.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-213082](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-213082)

monit. 16. pag. 86.) *si maxime usus illarum non statim in auditoribus appareat. Etenim ut granum recens in agrum jactum non mox eo ipso momento ita sensibilibiter crescit, sed aliquandiu videtur citra incrementum velut sterile jacere, imo periisse; suo autem tempore fructum fert copiosum: sic docet experientia, Spiritum S. semen illud prædicati verbi, quod aliquandiu sine efficacia latuerat, suscitare denique in cordibus auditorum, ut conciones jam pridem auditas ad animum utiliter revocent; & qui prius securi in peccatis vixerant, sub crucis tandem examine incipiant recordari præteritarum admonitionum, & qui consolationes ex verbo Dei audiverant quidem, sed extra crucis scholam non ita magnopere curaverant, postea in agone temptationum sub pavoribus conscientie vel in extrema luctu, salutariter eas in memoriam revocent, & pretiosissimi clinodii loco habeant vel unicam hujusmodi sententiam, prius quidem auditam otiosius, nunc autem egregie demum fructificantem. Itaque sedulo quisque faciat officium, evantum & effectum sui laboris Deo commendans. Hæc ille.*

CXXI.

Auditorum paucitate aut vilitate
non

ET INSTRUCT. CATHEDR. MON. CXXI. 699
non turbetur, nec propter illam fiat re-
missior.

Εἰρησισ.

DE concionibus, earumque fructu & utilita-
te ex populi concursu ac plausu judican-
dum minime est. Multi enim templum fre-
quentant, non ut in fide ibi informentur, ut ali-
qua vitia deponant, & aliquam vitæ legem ac-
cipiant, sed ut oblectamento aurium perfruan-
tur. Si itaque auditores non fiunt meliores,
apparet eos ad audiendum non spiritualis pro-
fectus aut vitæ in melius mutandæ gratia, sed
curiosæ oblectationis cupiditate duci. Non at-
tendat Ecclesiæ Minister, quam multi cum plau-
su ipsum audiverint, sed quam multos sua præ-
dicatione in doctrina fidei erudiverit, à vitiis
abstraxerit, ad vitam piam traduxerit, & ad con-
donandas proximo injurias flexerit. Non fiat
ob paucitatem auditorum tepidus, exemplo
fontium, qui semper fluunt, etiamsi nemo hau-
riat, uti dictum Monito præcedente. Non
tam magnam auditorum frequentiam, quam
magnum animarum fructum respiciat. Opti-
mum indicium est bonæ dictionis, quando sic
afficitur auditor, ut de anima sua cogitet, non
de dicentis ingenio. Non itaque cadat ani-
mo

mo Orator Ecclesiasticus, cum videt paucitatem auditorum ad Conciones confluentium, nec frigidius propterea dicat, aut concionem minore studio comparet, nam id esset inclinam rem urgere in præceptis. Contra potius nitendum est, & alacriter opus Domini prosequendum, ita fiet, ut & pauci illi, qui audiunt, meliores evadant, & perseverantia illa plures ad audiendum adducantur. *Nunquam probavi, inquit Car. Regius Orat. Christ. Lib. IX. cap. 7. pag. 392. cum aliquis audiui de paucitate Auditorum conquerentes, nam hac ipsa querimonia obesse plurimum potest frequentia, cum ex hoc, qui præsentés adsunt, colligant, conciones eorum aliis displicere, quæ opinio numerum non auget, sed minuit. Potius igitur observa, unde sit paucitas, quidque sit in te, quod minus placeat, idque corrige. Bene Robban loco supra citato pag. 87. Non indignetur, nec quicquam remittat de diligentia & fidelitate sua Concionator, licet non semper auditorium frequens & confertum habeat, sed interdum auditores in templo*

--- vix sint numero totidem, quot

Theabarum portæ, vel divitis ostia Nili.

Et plura numerari possint in templo subsellia, quam homines. Faciat nihilominus partes officii strenue, exemplo summi Propheta Christi, qui

qui muliercula Samaritana & Maria, Lazari sorori, solitarius non minori studio & alacritate concionatus est, quam confertissima turba, Joh. IV. Luc. X. Nec enim debet Concionator pavorem emulari, qui cum admiratores habet, suam ostentat iridem; abscondit, cum nullos habet applausores: sed communicet doctrinam liberaliter & fideliter, sive applausum mereatur; sive minus. Nec Auditorum vilitas turbare debet Concionatorem, nam & Angeli, cœlorum quasi Apostoli, concionati sunt vilibus pastoribus, Luc. II. 10. seq. Christus quoque in diebus carnis libenter cum turbis & pauperibus versatus est, & ut plurimum vilioris vitæ hominibus prædicavit, imo gratias egit Patri cœlesti, quod, quæ absconderat à prudentibus seculi, *innotis*, imbecillis, seu parvulis revelasset, Matth. XI. 25. Qui solo divinæ gloriæ & salutis animarum studio ducitur, is profecto in eligendis locis, in quibus labores suos ponat, non considerat, qui nobilior locus aut populus, qui urbanior vel agrestior, sed qui ad suscipiendam divinam sementem paratior, & imprimis vocantem Deum sequitur. Bene *Erasmus* Lib. I. de Ration. Concionandi pag. 685. Oper. T. V. Non refert, quam numerosus aut splendidus grex tibi obvenierit, sed illud refert, ut pro sorte credita Domino fœ-

nera-